

Zbirka orodij za osebe s posebnimi potrebami

Kako postati moderator prostega časa

Erasmus+

ACCESS to Leisure

Izobraževanje odraslih o načinih krepitve zmogljivosti za vključevanje in podporo osebam s posebnimi potrebami na področju prostega časa

2021-1-HU01-KA220-ADU-000033395

Sofinanciran iz programa Evropske unije Erasmus+.

Trajanje projekta: od februarja 2022 do julija 2024

© – 2024 – Fundacija Hand in Hand. Vse pravice pridržane.

Odobreno za Evropsko unijo pod pogoji.

Partnerstvo uporablja odprto licenco in dovoljuje uporabo, prilagajanje in distribucijo gradiva.

<https://kezenfogva.hu>

www.atempo-verein.at

www.facebook.com/CenterVAL

www.hubbie.brussels/nl

<https://tukena.fi/>

Projekt je bil financiran s podporo Evropske komisije.
Ta publikacija odraža samo stališča avtorja in Komisija
ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij,
ki jih vsebuje.

Vsebina

INFORMACIJE O ORODJU	5
LEGENDA IKON.....	5
UVOD:.....	7
KAKO UPORABITI QR KODO V TEM ORODJU?.....	9
MOŽNI RAZLOGI, KO NE DELUJE	12
VLOGA INFORMACIJSKIH ORODIJ PRI VSAKODNEVNI UPORABI V PROSTEM ČASU.....	13
1. UPORABA INTERNETA ZA ISKANJE PROSTOČASNIH DEJAVNOSTI	14
1.1 ISKANJE SPLOŠNIH INFORMACIJ O PROSTOČASNIH DEJAVNOSTIH Z ISKALNIKOM	14
1.2 ISKANJE POSEBNIH INFORMACIJ O PROSTOČASNIH DEJAVNOSTIH Z ISKALNIKOM	17
1.3 ISKANJE DOLOČENIH DOGODKOV NA FACEBOOKU	20
2. UPORABITE INTERNET ZA ORGANIZACIJO SESTANKA ALI KOMUNIKACIJO	21
2.1 E-POŠTA.....	22
2.3 KONTAKTNI OBRAZEC.....	26
2.4 DRUŽBENI MEDIJI.....	27
3. UPORABA INTERNETA ZA PROSTOČASNE DEJAVNOSTI.....	28
3.1 SPLETNE IGRE	29
3.2 DRUŽBENI MEDIJI	30
3.2.2 Instagram.....	33
3.3.3 WhatsApp.....	34
3.2.4 YouTube	36
3.2.6 Pinterest.....	38
3.2.7 Aplikacije in platforme za zmenke	38
4. INTERNETNA VARNOST	39
4.1. SPLETNO VEDENJE.....	40
4.2. VARNOST IN ZAŠČITA PODATKOV	44
4.3. OGLASI IN BLOKATORJI OGLASOV.....	47
4.4. LAŽNE NOVICE.....	49
5. NEKAJ BESED NA KONCU.....	52
DODATEK	53
VIRI SLIK:.....	53
VIRI IKON:	53

Informacije o orodju

Legenda ikon

Poleg vsakega poglavja je ena ali več ikon.

Te ikone prikazujejo, o čem govori poglavje in za katero orodje je pomembno.

Rešitev

Ta simbol pomeni, da obstaja rešitev za nastalo težavo.

Created by ARPATUT DASUKI from the Moon Project

Iskalnik

Ta simbol pomeni, da se Iskalnik pojavi tukaj.

Iskalniki so funkcija iskanja na internetu.

Created by Neil John Smith from the Moon Project

Družbeni mediji

Ta simbol pomeni, da je družbeni medij dostopen tukaj ali da je orodje družbeni medij.

E-pošta

Ta simbol pomeni, da je tukaj dostop do e-pošte. E-poštna sporočila so digitalna pisma, ki si jih pošljete prek spleta.

Telefon

Ta simbol pomeni, da tema vsebuje telefoniranje ali telefonsko številko.

Kontaktni obrazec

Ta simbol pomeni, da je Kontaktni obrazec na voljo tukaj.

To je možnost, da se obrnete na klub za prosti čas ali kaj podobnega neposredno prek njihove spletne strani.

Spletne igre

Ta simbol pomeni, da je tu dostop do spletnih iger.

To so igre, ki jih igrate na internetu, večinoma skupaj z drugimi ljudmi.

Internetna varnost in zaščita

Ta simbol pomeni internetno varnost in zaščito.

Tu so stvari, ki jih morate vedeti za varnost na internetu.

Ta poglavja so zelo pomembna!

Pomembno

Ta simbol je vedno prikazan poleg informacijskega polja.

To pomeni, da je v tem informacijskem polju zelo pomemben nasvet. Pogosto gre za internetno varnost.

Uvod:

O čem govori ta zbirka orodij?

Zbirka orodij govori o orodjih, ki so koristna za organiziranje in preživljanje prostega časa.

Ta orodja so spletna orodja.

To pomeni, da za njihovo uporabo potrebujete

- računalnik,
- pametni telefon ali
- tablični računalnik

z dostopom do interneta.

Če vas zanima obogatitev prostega časa z uporabo digitalnih orodij, ta zbirka orodij vas bo zanimala.

Prvo poglavje pojasnjuje, kako uporabljati internet za iskanje novih in zanimivih pristočasnih dejavnosti.

Prav tako prikazuje, kako iskati posebne pristočasne dejavnosti na vašem območju.

Orodje iskalnika je podrobneje razloženo.

Drugo poglavje govori o vzpostavljanju stika, ko najdete primerno pristočasno dejavnost. To lahko storite tudi na različne načine, npr. po elektronski pošti ali prek družbenih medijev.

Ta orodja so podrobneje razložena v tem poglavju.

V **tretjem poglavju** ta zbirka orodij obravnava orodja, ki so zanimivi za preživljanje prostega časa. Glavni poudarek je na orodjih družbenih medijev kot so Facebook, Instagram ali WhatsApp.

Pri uporabi spletnih orodij je pomembno vedeti, kako jih varno uporabljati. Zato **četrto poglavje** govori o spletni varnosti.

To poglavje je zelo pomembno!

Še posebej točke, ki obravnavajo

- spletno vedenje,
- varstvo podatkov,
- lažne novice.
- neželjeno pošto.

Prosimo, preberite jih ali se pogovorite z nekom, ki mu zaupate.

Ta komplet orodij lahko uporabljate, ko ga potrebujete.

Lahko ga preberete v celoti ali preberete samo točke, ki vas zanimajo.

Na primer:

če vas zanima samo TikTok, preberite poglavje o TikToku. TikTok je orodje za družabne medije in ikona orodij za družabne medije je

Ko preberete poglavje TikTok, preberite tudi dele v poglavju o internetni varnosti, ki imajo simbol družbenih medijev poleg naslova.

Če želite uporabiti TikTok, so ti deli zelo pomembni.

Created by NetSafe for the
ACCESS to Leisure Project

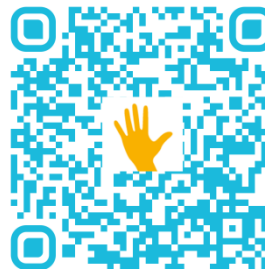

Created by NetSafe for the
ACCESS to Leisure Project

Ta zbirka orodij ni samo besedilo in opisi.
Uporabili smo tako imenovane QR kode,
da bi bilo bolj zanimivo in razburljivo.
Kaj je QR koda in kako jo uporabljati, je razloženo na naslednji strani.

Spletni svet je velik in vznemirljiv, lahko obogati vaš prosti čas!
Upamo, da vam bo ta zbirka orodij v pomoč.

Kako uporabiti QR kodo v tem orodju?

QR koda je slikovna koda
To izgleda tako v zbirki orodij:

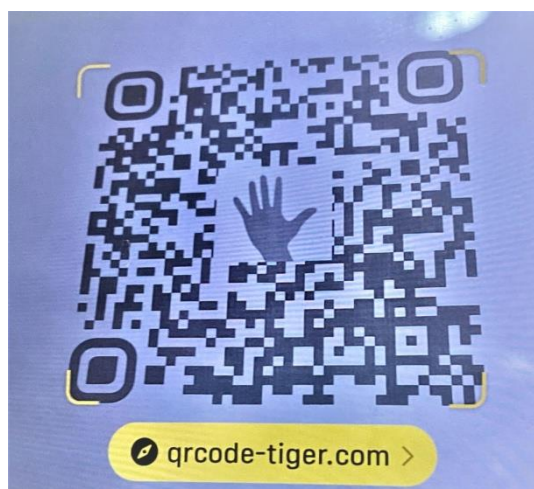
Za to QR kodo so skrite informacije.
Te informacije se nahajajo na internetu.
Za dostop do teh informacij potrebujete pametni telefon ali tablični računalnik.

Odprite možnost kamere
v pametnem telefonu ali tabličnem računalniku.
Nato se pretvarjajte, da fotografirate to kodo.
Vendar vam ni treba pritisniti gumba za zajem fotografij.

Ko telefon prepozna kodo,
vam bo prikazal okvir okoli QR kode.

Vir 2

Če zdaj kliknete QR kodo na zaslonu, boste samodejno preusmerjeni na
spletno stran.

Spletna stran, ki je skrita za QR kodo.

Na primer:

Za QR kodo na začetku tega poglavja,
je skrita:

<https://www.qrcode-tiger.com/how-do-qr-codes-work>

Tam najdete informacije o QR kodah in kako delujejo,
če vas zanima ta tema.

Možni razlogi, ko ne deluje

1. Dostop do interneta

V pametnem telefonu ali tabličnem računalniku morate imeti dostop do interneta. Če s pametnim telefonom ali tabličnem računalnikom nimate dostopa do interneta QR koda ne bo delovala.

Rešitev

V tem primeru morate pametni telefon prijaviti v WiFi omrežje ali vklopiti prenos podatkov v mobilnem omrežju. To lahko storite v možnostih nastavitvev v telefonu. Prosite za podporo, če je ne najdete.

2. Starejši pametni telefon

Če imate starejši pametni telefon ali tablični računalnik, morda ne bo prepoznal kode QR prek funkcije kamere.
V tem primeru potrebujete čitalnik QR kode.

Rešitev

Bralnik QR kode lahko preprosto prenesete iz trgovine App Store.

V iskalni vrstici poiščite »bralnik QR kode«
v trgovini Google Play ali trgovini App Store.

Ena aplikacija za branje QR kode je na primer:

QR koda in čitalnik črtne kode

Prenesite aplikacijo in jo odprite

Zdaj lahko optično preberete kodo QR v aplikaciji.

Če se vam bo to zapletlo, pridobite podporo!

Vloga informacijskih orodij pri vsakodnevni uporabi v prostem času

Na svetu je veliko različnih prostočasnih dejavnosti.

Internet lahko pomaga najti in spoznati različne prostočasne dejavnosti.

Iskalnike lahko uporabite za iskanje prostočasnih dejavnosti.

Prosti čas lahko preživite tudi na internetu.

Na primer

- gledanje videoposnetkov na spletu,
- igranje iger na spletu
- uporaba kanalov družbenih medijih.

Tako je internet lahko zelo koristen v vašem prostem času.

Internet vam lahko pomaga organizirati ali preživeti prosti čas.

O tej zbirki orodij

Razpravljali bomo o tem, kako lahko uporabljate internet v prostem času in kaj je pomembno vedeti o internetni varnosti.

Zbirka orodij ima **4 poglavja:**

1. Uporaba interneta za iskanje prostočasnih dejavnosti
2. Uporaba interneta za načrtovanje srečanja ali komunikacijo
3. Uporaba interneta za prostočasne dejavnosti
4. Internetna varnost

1. Uporaba interneta za iskanje prostočasnih dejavnosti

Internet vam lahko pomaga organizirati prosti čas. Lahko vam pomaga najti nove ideje, pa tudi posebne ponudbe na vašem območju.

Uporabite lahko iskalnike, pa tudi kanale družbenih medijev. To poglavje govori o tem, kako lahko uporabite iskalnike in Facebook za iskanje primernih prostočasnih dejavnosti.

1.1 Iskanje splošnih informacij o prostočasnih dejavnostih z iskalnikom

Created by ARIPATUT DASUKI
From the Noun Project

Obstaja veliko različnih prostočasnih dejavnosti. Ne poznate vseh. Včasih je dobro najti nove ideje za prostočasne dejavnosti s pomočjo interneta. Internet vam lahko pomaga najti nove prostočasne dejavnosti.

Za to QR kodo boste našli dolg seznam možnih hobijev in prostočasnih dejavnosti. To je mišljeno le kot način spoznati nove možnosti, če si ne morete zamisliti možnega hobija. Seznam lahko preberete.

Morda boste našli nove ideje in navdih za svoj prosti čas.

Lahko pa tudi sami iščete v iskalniku.

Na internetu je veliko različnih iskalnikov.

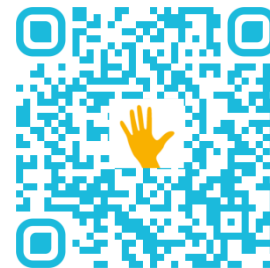
V iskalniku lahko iščete izraz. Iskalnik vam bo pokazal vse, kar najde za ta izraz.

Vas zanima kako deluje iskalnik?

Če je odgovor pritrdilen, si lahko ogledate videoposnetek

za to QR kodo. Vendar ni tako enostavno razumeti.

To je zapletena tema.

Najbolj priljubljen iskalnik se imenuje

Obstajajo tudi drugi iskalniki, kot so:

Google.

- Bing <https://www.bing.com>

- Ecosia <https://www.ecosia.org/>

- DuckDuckGo <https://duckduckgo.com/>.

Iskalnik Google lahko najdete

tako, da odprete spletni brskalnik in

vnesete www.google.com

v naslovni vrstici na vrhu.

To je logotip Googla.

V iskalno vrstico pod logotipom vnesite izraz, ki ga želite poiskati.

Če iščete splošne informacije o temi vnesite izraz tukaj.

Na primer:

Se želite naučiti igrati klavir?

Nato v iskalno vrstico vnesite besede "naučite se igrati klavir" in pritisnite gumb Enter.

Potem boste dobili veliko rezultatov iskanja na to temo.

Predlagani vam bodo videoposnetki, s katerimi se lahko naučite enostavnih klavirskih skladb.

Našli boste tudi strani, ki pojasnjujejo, kaj potrebujete za začetek.

1.2 Iskanje posebnih informacij o prostočasnih dejavnostih z iskalnikom

Če potrebujete zelo natančne informacije za svoje prostočasne dejavnosti, morate natančneje iskati.

Na primer:

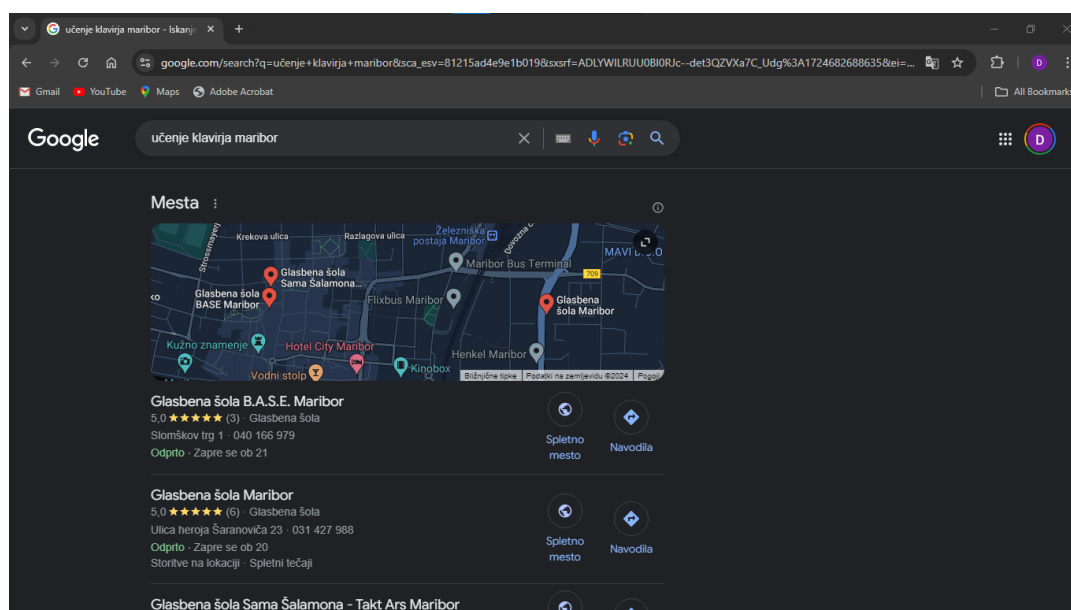
Če iščete učitelja klavirja v bližini vašega doma, na primer Maribor.

Nato poiščite "učitelj klavirja v Mariboru".

Če pritisnete tipko Enter, se prikaže veliko rezultatov iskanja.

Na primer spletna stran, kjer svoje storitve ponuja več učiteljev klavirja iz Maribora.

Če uporabljate Google kot iskalnik, boste na vrhu rezultatov iskanja videli tudi zemljevid Maribora.

Tam si lahko ogledate, kje učitelji klavirja poučujejo.

Tako lahko vidite tudi, kateri učitelji klavirja so na vašem območju.

Iskanje učitelja klavirja je bil le primer.

Seveda lahko iščete povsem drugačne prostočasne dejavnosti.

Če imate radi šport in iščete športni klub v bližini vašega doma, na primer Škofja Loka, lahko v iskalno vrstico vnesete tudi "Športni klub Škofja Loka".

Če nato pritisnete enter, vam bodo predlagali različne športne klube v Škofji Loki.

Če se želite ukvarjati z določenim športom, poiščite šport in ime svojega mesta.

Na primer "Košarkarski klub Kranj" ali "Igrajte košarko v Kranju".

Če so za dober rezultat iskanja pomembne določene dodatne točke, jih morate vnesti tudi v iskalno vrstico.

Na primer:

če ste na invalidskem vozičku in zato iščete košarkarsko ekipo na invalidskih vozičkih.

Nato vnesite "košarka na vozičkih".

Nato boste med predlaganimi stranmi izbrali tisto, ki ustrezajo tej temi.

Vir 4

Če iščete nekaj res posebnega,
morda na vašem območju ni te dejavnosti,
še posebej, če živite na podeželju.
Morda boste morali za to specifično dejavnost iskati v
širšem okolju.

Za to QR kodo je majhna spletna igra.
Lahko preverite,
če pravilno razumete
zadnjo temo o pravilnem iskanju.

1.3 Iskanje določenih dogodkov na

Facebooku

Če že poznate in uporabljate Facebook, tam lahko tudi iščete dogodke.

Če še niste imeli nič opraviti s Facebookom, pa vas zanima, najprej preberite temo Facebook na strani 30.

Če imate Facebook: poskusite najti prihajajoči dogodek.

Naredite naslednje:

1. Prijavite se v svoj Facebook račun.
2. V spodnjem desnem kotu tapnite sliko profila.
3. Dotaknite se dogodkov.
4. Izberete lahko, na katerem področju iščete dogodke. Samodejno se izbere »na vašem območju«.
5. Lahko vstopite, v katerem časovnem okviru iščete dogodke.
6. Za dogodke izberite »ta teden« v tem tednu.

Za to QR kodo je skrita video vadnica. Upoštevajte navodila v videoposnetku. Tako lahko lokalne dogodke najdete na pametnem telefonu v aplikaciji Facebook.

2. Uporabite internet za organizacijo sestanka ali komunikacijo

Internet je lahko v pomoč pri dejavnostih v prostem času. Lahko pomaga pri iskanju prostočasnih aktivnosti, kot je bilo razloženo prej. Lahko pa je tudi uporaben za vzpostavitev stika ali za dogovor za srečanje, ko ste našli zanimivo prostočasno dejavnost.

Če ste našli zanimivo ponudbo za prosti čas, na tej spletni strani poiščite morebitne kontaktne informacije. To je lahko e-poštni naslov ali telefonska številka. Včasih je na voljo tudi kontaktni obrazec za vzpostavitev stika.

Lahko pa uporabite kanale družbenih medijev za vzpostavitev stika. Kanali družbenih medijev so na primer Facebook ali Instagram.

V tem delu kompleta orodij bomo pojasnili omenjene kontaktne možnosti podrobneje. Če želite le nekaj rezervirati kot so vstopnica za obisk kina ali koncerta, je na domači strani pogosto na voljo možnost spletne rezervacije.

Tam potrebujete račun in možnost spletnega plačila. Možnost spletnega plačila bi bila na primer Paypal račun ali z veljavno kreditno kartico.

To je logotip PayPal.

PayPal je varno spletno plačilno sredstvo.

Če nimate nobenega od teh,
pokličite organizatorja in rezervirajte vstopnico.

Vstopnico lahko nato prevzamete
na blagajni prodajalca vstopnic
ali na blagajni pred samo prireditvijo.

2.1 E-pošta

E-poštno sporočilo si lahko predstavljate kot pismo,
ki ga ena oseba pošlje drugi osebi
na svojem računalniku, tabličnem računalniku ali pametnem telefonu.
E-poštno sporočilo je veliko hitrejše in
manj zapleteno kot običajno pismo.

E-poštno sporočilo prispe takoj po pošiljanju in
se na poti redko izgubi,
če ga pošljete na pravilen e-poštni naslov.
Če želite napisati e-poštno sporočilo,
potrebujete svoj e-poštni naslov.

E-poštni naslov je običajno sestavljen iz

1. vaše ime (običajno ime in priimek),
2. potem @ (kar pomeni "at"),
3. domeno (ime podjetja),
4. pika in koda države (.si pomeni Slovenija).

E-poštni naslov je videti tako: **janez.novak@xyz.si**

Na internetu lahko zelo enostavno ustvarite e-poštni račun.

Ko ustvarite e-poštni račun, imate tudi e-poštni naslov.

Preberete lahko tudi e-poštna sporočila, poslana na vaš e-poštni naslov. Uporaba večine e-poštnih storitev deluje podobno.

Prevezeli bomo internetno storitev Gmail kot primer.

Na desni strani je logotip Gmaila.

Ta storitev pripada Googlu.

Je ena izmed najbolj uporabljenih platform za pošiljanje in prejemanje elektronske pošte.

Druga spletna mesta, kjer lahko ustvarite brezplačen e-poštni račun:

- www.gmx.com

- www.outlook.com

- www.yahoo.com

Več ponudnikov lahko poiščete, če iščete

"Ponudniki brezplačne pošte" na internetu v iskalniku.

Freemail pomeni, da vam ni treba plačati za storitev.

Če želite nastaviti e-poštni račun, si lahko ogledate videoposnetek za to QR kodo. V njem je razloženo, kako nastavite račun za Gmail.

Gmailov račun lahko ustvarite pod spletnim naslovom: www.gmail.com

Če je opis v videoposnetku preveč zapleten, prosite za podporo.

Če že imate e-poštni naslov, super!

Preprosto lahko pošljete e-poštno sporočilo iz e-poštnega nabiralnika na navedeni kontaktni **e-poštni naslov**.

To pomeni poštni naslov, ki ste ga našli na spletnem mestu.

To ponuja vznemirljivo pristočasno dejavnost.

V tem e-poštnem sporočilu je pomembno biti natančen.

V **vrstico z zadevo** na primer na kratko zapišite, o čem govori vaša pošta.

Na primer:

"Prošnja za sodelovanje v pristočasnih dejavnostih "

ali "vprašanje o njihovi skupini za prosti čas".

Nato napišite **kratek pozdrav**.

Če ne poznate osebe na drugi strani,
je dobro pisati bolj formalno.

Osebo nagovorite z njenim priimkom.

Če ne veste, kdo bo prebral to e-poštno sporočilo,
lahko uporabite zelo splošen pozdrav.

Na primer:

"Spoštovani gospod ali gospa"

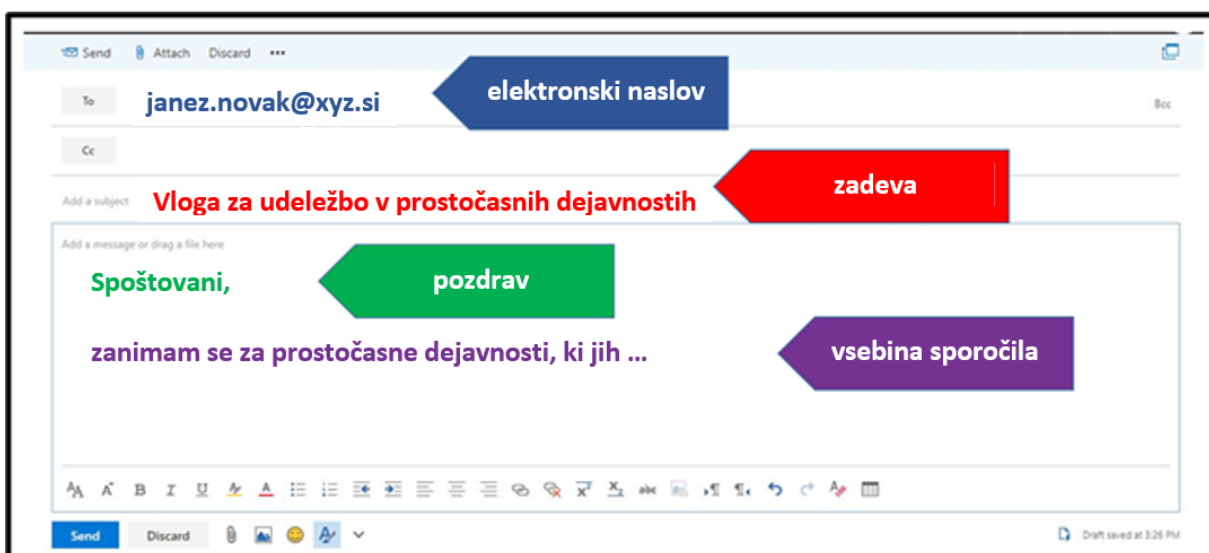
"Spoštovani člani društva ...".

Po tem na kratko **napišite svojo zahtevo**.

Na primer:

da vas zanima prostočasna dejavnost, ki jo ponujajo
ali da imate vprašanje o prostočasni dejavnosti.

Če niste prepričani, kako ga napisati,
pridobite podporo osebe v svojem okolju.

Zaključite e-poštno sporočilo s prijaznim pozdravom in ga pošljite na elektronski poštni naslov.

2.2 Telefon

Seveda, če najdete telefonsko številko v kontaktnih podatkih, lahko preprosto pokličete.

Če se počutite najbolj udobno s telefonskim klicem, potem samo pokličite.

Toda preden pokličete, razmislite, katera vprašanja želite zastaviti in kaj je pomembno, da veste. Morda je koristno narediti prej zapiske.

Če si težko zapomnite stvari, informacije je dobro zapisati.

Morda je potem bolje, da Ker lahko e-pošto

napišete e- pošto. preberete večkrat.

2.3 Kontaktni obrazec

Na nekaterih straneh športnega kluba ali drugih skupinah za prosti čas, boste našli kontaktni obrazec.

To pomeni, da se lahko obrnete na klub preko tega obrazca.

V kontaktnem obrazcu, običajno na začetku vnesete svoje ime in e-poštni naslov, tako da boste lahko dobili tudi odgovor. Odgovor bo nato poslan na vaš e-poštni naslov.

Kontaktiraj nas

Ime *

Elektronski naslov *

Sporočilo *

Oddaj

Pišete kot v e-poštnem sporočilu,
kratek pozdrav in vaša zahteva.
Razmislite, katera vprašanja imate in
kaj vam je pomembno.

Na koncu napišite vljudno slovo in pošljite kontaktni obrazec.
Prejeli boste odgovor, kot je že razloženo na vaš e-poštni naslov.

2.4 Družbeni mediji

Včasih lahko najdete klube za prosti čas,
združenja na družbenih omrežjih in tam jih lahko kontaktirate.

Če že uporabljate kanal družbenih medijev,
verjetno veste, kako tam napisati sporočilo.

Če tega še niste storili, boste lažje poslali e-poštno sporočilo.
Še enkrat, bodite zelo natančni in jasni v svojem sporočilu.

Zakaj ga pišete?

Kaj želite vedeti?

Vnaprej natančno razmislite, kaj vam je pomembno.

In ne pozabite pozdraviti na začetku
in se posloviti na koncu.

Če vas zanima tema družbenih medijev na splošno,
več informacij dobite v naslednjem poglavju.

3. Uporaba interneta za prostočasne dejavnosti

Created by Chark from
Icon Motion Project

Created by herold from
Icon Motion Project

Kot smo že omenili, internet ponuja veliko možnosti.

Resnično lahko preživite veliko časa na internetu,
če želite.

Veliko ljudi tam preživi veliko prostega časa,
včasih celo ves.

Obstaja veliko stvari, ki jih lahko počnete na spletu v prostem času.

Na primer:

- igranje računalniške igre,
- gledanje videoposnetkov ali
- uporaba družbenih medijev.

Super je, ko na spletu najdete nekaj, v čemer
uživате.

Vendar poskrbite, da boste imeli v resničnem
življenju tudi druge dejavnosti
v prostem času.

Ker se lahko tudi hitro zasvojite s spletnim svetom.

Vir 5

Na primer na družbene medije
ali celo na spletno računalniško igro.

Potem sedite ves dan
pred pametnim telefonom
ali računalnik

in zanemarite resnično življenje.

To ni zdravo.

**Če imate občutek, da to velja za vas, potem
poiščite podporo.**

Ker pogosto zasvojenost ni tako enostavno

ustaviti.

3.1 Spletne igre

Created by Charles Loomis
from Noun Project

Spletni svet je ogromen.

Zdaj je toliko različnih spletnih iger,
da izgubite pregled.

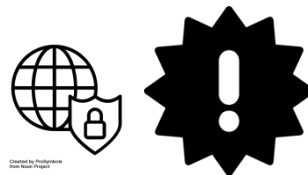
Nekatere igre so brezplačne, za nekatere plačate denar.

Nekatere igre so samo kratke igre, druge pa lahko
igrate leta.

Še posebej, če na primer igrate spletno igro
vlog.

Tam spoznaš tudi druge igralce in včasih
spoznaš nove ljudi.

To je lepo, vendar bodite previdni!

Created by Pictogram
from Noun Project

***Nikoli ne dajajte osebnih podatkov ljudem
v spletnih igrah.***

***Ne povejte preveč zasebnih podrobnosti o sebi in
nikoli ne izdajte svojega gesla ali
podatke za prijavo drugim spletnim igralcem.***

***Nikoli ne veš, kdo sedi za računalnikom na
druga stran!***

Za to QR kodo lahko najdete seznam različnih spletnih iger.

Če vas zanima ta tema,

pojdite skozi seznam

in morda dobite nove ideje za igre,

za naslednjo spletno pustolovščino.

3.2 Družbeni mediji

Obstaja veliko različnih kanalov družbenih medijev. Vsem je skupno, da lahko tam komunicirate ali sodelujete z drugimi ljudmi v spletu. Glede na platformo lahko delite

- slike,
- fotografije,
- videoposnetke ali
- sporočila

s prijatelji ali celo neznanci. Sporočilo o vašem stanju je preprosto sporočilo, ki ga želite deliti s svetom.

Na primer:

Kaj je trenutno novega pri vas.
Ali če imate posebno priporočilo za restavracijo ali za film.

Pazite, kaj delite!
Preberite poglavje Internetna varnost na strani 39.

Najbolj znani in najpogosteje uporabljeni družbeni mediji so podrobneje opisane spodaj.

3.2.1 Facebook

Facebook je družbeno omrežje.

To pomeni, da lahko ostanete v stiku z ljudmi na spletu.

Pripadajo vašemu socialnemu omrežju ali okolju, od tod tudi ime.

To je logotip Facebooka.

Kot druga orodja za družbene medije

je Facebook del podjetja Meta.

Na Facebooku lahko ustvarite svoj profil.

Na tem profilu,

razkrivate stvari o sebi,

ki bi jih radi pokazali svetu.

Naložite lahko fotografije ali delite svoj najljubši film.

Drugim lahko tudi poveste, kaj trenutno počnete.

Na primer:

"Danes sem res srečen. Grem v kino"

Vaši prijatelji lahko to komentirajo ali pa vam dajo emotikon.

Reakcija je lahko na primer palec navzgor.

Odločite se lahko, kaj lahko kdo vidi v vašem profilu.

V nastavitvah se lahko odločite

ali lahko vsi uporabniki Facebooka vidijo vaš celoten profil

ali samo vaši prijatelji na Facebooku.

Ogledate si lahko profile drugih oseb in

jim pošljite prošnjo za prijateljstvo.

Če sprejmejo vašo prošnjo za prijateljstvo, si lahko njihov celoten profil ogledate in so na vašem seznamu prijateljev. Zasebna sporočila lahko pošiljate tudi drugim uporabnikom Facebooka.

Ali pa se pridružite skupini Facebook in si dopisujete z drugimi člani tamkajšnje skupine.

Na primer:

Lahko se pridružite skupini za prosti čas ali morda ima vaš najljubši športni klub Facebook skupino.

Veliko stvari je možnih na Facebooku.

Če ga želite preizkusiti, lahko profil ustvarite na www.facebook.com

Za to QR kodo boste našli video, kot uvod v uporabo Facebooka.

3.2.2 Instagram

Instagram je socialno omrežje, kot je Facebook.

To je logotip instagrama.

Instagram se osredotoča na izmenjavo videoposnetkov in fotografij.

To pomeni, da lahko delite fotografije in videoposnetke s prijatelji na Instagramu ali skupnostjo Instagram.

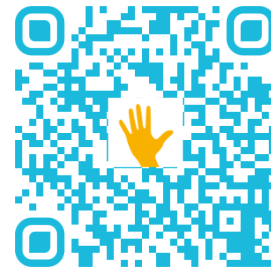
Urejate lahko fotografije in videoposnetke ter dodajate glasbo.

Na Instagramu lahko sledite ljudem in vidite, kdaj objavijo svoje fotografije ali videoposnetke.

Če vas zanima Instagram
in želite ustvariti račun
to lahko storite tukaj:

www.instagram.com

za to QR kodo boste našli videoposnetek z navodili.

3.3.3 WhatsApp

WhatsApp je brezplačna storitev sporočanja. To pomeni, da lahko pišete sporočila drugim prek WhatsAppa.

To je logotip WhatsApp. Za razliko od SMS-a, WhatsApp deluje prek interneta. WhatsApp deluje na pametnem telefonu prek aplikacije.

Če imate na mobilnem telefonu aplikacijo WhatsApp, jo lahko uporabljate tudi v računalniku.

Lahko pokličete in izmenjate

- besedilo,
- fotografijo,
- zvočna in
- video sporočila po vsem svetu.

Ustvarite lahko skupine in jim pošiljate sporočila, ali pa opravite video klic.

Obstajajo tudi druge storitve sporočanja, ki delujejo podobno kot WhatsApp.

Druge storitve sporočanja so:

- Signal

- ali Telegram

Če želite preizkusiti WhatsApp,
Prenesete ga lahko iz

- Trgovina z aplikacijami

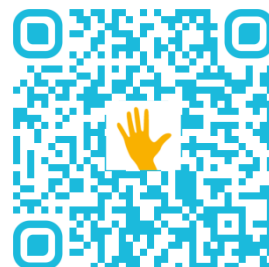

- ali Trgovine Google Play

Odprite ga in v iskalno vrstico vnesite WhatsApp
To vas bo pripeljalo do aplikacije WhatsApp.
Zdaj ga prenesite.

Za to QR kodo
najdete navodilo
kako uporabljati videoposnetek WhatsApp.

3.2.4 YouTube

YouTube je spletno mesto kjer lahko delite in gledate videoposnetke v spletu. To je logotip YouTube. videoposnetke v YouTubeu lahko gledate v kateri koli napravi z dostopom do interneta.

To storite tako, da vnesete www.youtube.com v vaš spletni brskalnik. V iskalni vrstici v YouTubeu poiščete izraze, ki si jih želite ogledati. To je enako kot pri drugih iskalnikih.

Če želite deliti svoje videoposnetke, se morate registrirati. Nato lahko videoposnetek naložite na svoj kanal. Svoj kanal si lahko predstavljate kot televizijski kanal. Kdor obišče vaš kanal si lahko ogledate vse videoposnetke, ki ste jih naložili.

Če želite ustvariti kanal v YouTubeu, se morate registrirati. »Kako ustvariti kanal v YouTubeu« video je za to kodo QR.

Morate imeti v mislih da ne smete nalagati katerega koli videa!

Verjetno ste ga naredili sami ali imate dovoljenje za nalaganje.

Ljudje, ki se pojavijo v videu vam mora tudi dati dovoljenje.

3.2.5 Tik Tok

Tik Tok je platforma za izmenjavo videov.

To je logotip Tik Tok.

Tam lahko ustvarjate ali gledate kratke 15-sekundne videe.

Ti videoposnetki so pogosto opremljeni z glasbo ali urejeni s filtri.

Tik tok lahko gledate na spletu brez računa kot gostujoči uporabnik.

Videoposnetkov ne morete deliti brez računa.

Tik tok lahko uporabljate prek aplikacije na pametnem telefonu ali na vašem računalniku.

Potrebujete dostop do interneta.

Veliko mladih uporablja Tik Tok.

In tam preživite veliko prostega časa.

Videoposnetki so običajno o smešnih temah ali plesu

Na primer:

Slavni Tik Toker objavi plesni video,

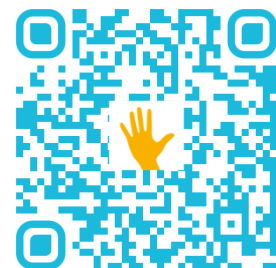
mnogi drugi uporabniki Tik Toka kopirajo ta ples

in sami posnamejo videoposnetke, ki jih nato objavljajo.

Lahko pa tudi samo gledate videoposnetke drugih ljudi in jih komentirajte.

Če želite ustvariti račun Tik Tok,
si oglejte videoposnetek za to QR kodo.

Pojasnjuje, kako ustvariti račun
in kako ga uporabljati.

3.2.6 Pinterest

Obstaja veliko različnih orodij za družbene medije. Pinterest, na primer. To je znak Pinteresta.

Na Pinterestu lahko dobite nove obrtne in ustvarjalne ideje ali delite lahko svoje. Če imate radi obrt in ustvarjalnost, lahko najdete veliko idej, ki vam lahko obogatijo prosti čas.

Če vas zanima Pinterest in ga želite preizkusiti, videoposnetek z navodili za uporabo je za to QR kodo. Spletni naslov Pinterest je www.pinterest.com

3.2.7 Aplikacije in platforme za zmenke

Če iščete partnerja ali nove prijatelje, so na internetu tudi aplikacije za zmenke. V aplikaciji za zmenke spoznaš nove ljudi in kasneje se lahko morda dogovorite za srečanje.

Pogosto ljudje iščejo dekle ali fanta na spletu. Toda nekatere platforme za zmenke ponujajo tudi možnost iskanja prijateljev.

Prijjubljene platforme za zmenke so

- Tinder
- Lovoo
- Bumble

Tu se lahko prijavite brezplačno.

Obstajajo tudi spletna mesta za zmenke, ki stanejo denar.

Na primer Parship

ali posebne platforme za zmenke za invalide, kot so

- Dating4disabled
- ali Invalidsko ujemanje

***Vendar prosim bodite previdni.
Na teh straneh je tudi veliko ljudi
ki niso prijazni
ali imajo zelo posebne namene.***

***Če bi radi uporabljali platformo za zmenke,
Se o tem pogovorite z osebo za podporo
in se skupaj odločita, katera bi bila primerna.***

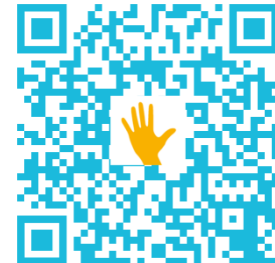
4. Internetna varnost

Internet ponuja veliko priložnosti,

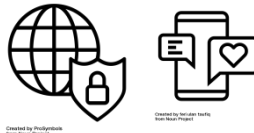
žal pa tudi nekatere nevarnosti.
Obstajajo stvari, ki jih morate vedeti
pred vstopom v spletni svet.

V tem poglavju si bomo ogledali samo osnovne stvari
pa tudi,
kako bi se morali obnašati na spletu.

Za to QR kodo
najdete videoposnetek z 11 varnostnimi nasveti
za vašo spletno varnost.

Opisali bomo
o spletni varnosti tudi v tem

najpomembnejše stvari
poglavju.

4.1. Spletno vedenje

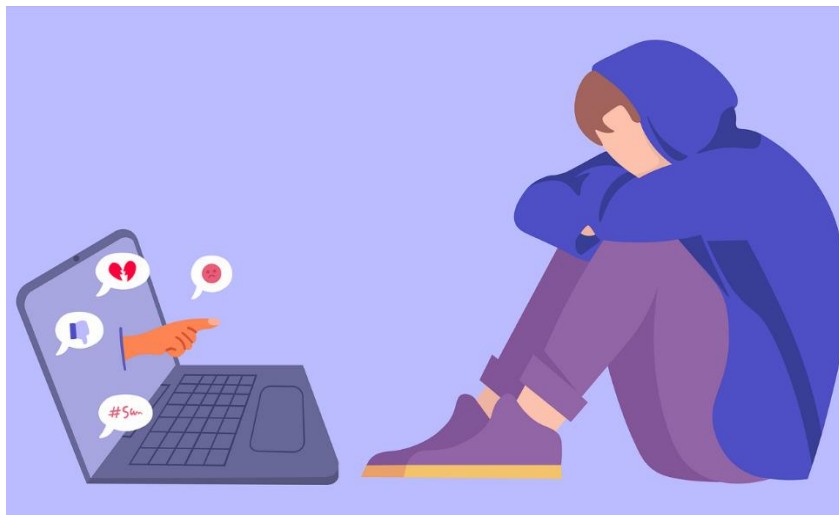
Spletni svet je ogromen.
Obstaja veliko različnih stvari, ki jih lahko odkrijete in
veliko različnih ljudi, ki jih je treba spoznati.

Na socialnih omrežjih
in tudi v spletni igri:
Varno sedite doma in zlahka
komuniciranje z drugimi
in izrazite svoje mnenje.

Te možnosti nekatere ljudi vabijo,
da postanejo neprijazni.
Ker se počutijo varne in anonimne.
Anonimno pomeni, da nihče ne ve,
kdo je v resničnem življenju.

Nekateri komentarji jim ne ustrezajo ali jih razjezijo in
lahko postanejo zelo neprijetni.
Menijo, da njihovo vedenje nima posledic.
Na internetu se zgodi veliko neprijetnih stvari,
kot je

spletno

Vir 6

govor.

**ustrah
ovanje ali sovražni**

Spletno ustrahovanje je zelo neprijetno.

Na primer:

- objavljanje neprimernih stvari pod sliko nekoga
- delitev zlonamerne neresnice o neki osebi
- objavljanje slik, ki nekoga osramotijo.
- pisanje grdih sporočil nekemu.

Spletno ustrahovanje je prepovedano in kaznivo.

Če se vam to zgodi, to prijavite.

Blokirajte nasilneža na svojih računih,
da vas ne bo mogel več kontaktirati.

Nasilneža prijavite na platformi ali v družbenih
medijih, na katerem se to zgodi.

Poiščite podporo v svojem okolju.

Spletno ustrahovanje ni v redu in nasilnež mora
prevzeti odgovornost za to.

Za to QR kodo najdete kratko
video razlago spletnega ustrahovanja in
kaj storiti.

Sovražni govor pomeni, da nekdo zelo zlobno govori
o osebi ali skupini ljudi in to počne javno.

Ko nekaj objavim na internetu, je javno.

To je tako, kot bi to povedali pred veliko skupino ljudi.

Veliko ljudi ga običajno lahko prebere.

Zato pravimo sovražni govor, tudi ko je napisan.

Dobro razmislite o tem, kaj pišete.

Če pišete zelo zlobne stvari o drugi skupini ljudi ker imajo na primer drugačno barvo kože ali prihajajo iz druge države, to ni v redu.

Ne smete razvrednotiti ljudi

ker se razlikujejo od vas.

Tudi invalidi so lahko prizadeti zaradi sovražnega govora.

Sovražni govor na splošno ni v redu.

Če opazite komentar, ki vsebuje sovražni govor, prijavite ga!

To lahko storite na vseh spletnih platformah.

Če ne veste, kako ga prijaviti, poiščite podporo.

Sovražni govor nima mesta na internetu!

Obstajajo še druge stvari, ki se lahko zgodijo na internetu.

Vedno gre za nepoštenost,

sovražnost do nekoga ali nekoga prevarati.

Preberite poglavje Neželena pošta na strani 49,

da dobite informacije o SPAM pošti in njeni nevarnost.

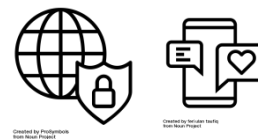
Na splošno morate biti spoštljivi in prijazni drug do drugega na spletu, kot tudi v resničnem življenju.

Samo zato, ker se v resnici ne soočate drug z drugim ne pomeni, da se lahko obnašate drugače, kot bi se v resničnem življenju. Zlobna sporočila škodujejo resničnim ljudem. Nikoli ne pozabite tega.

***Bodite prijazni do drugih,
vendar ne sprejmite zlobe proti sebi
in do drugih.
Recite stop, blokirajte jih in poiščite podporo.***

4.2. Varnost in zaščita podatkov

Pomembno je dobro razmisliti o tem, katere podatke razkrijete na spletu. Ker **internet ne pozabi**.

To pomeni, da vse, kar naložite lahko prenese nekdo drug preden to izbrišete. Zato morate biti zelo previdni pri tem, kar delite na spletu.

Dobro je preveriti vaše nastavitve zasebnosti v vaših računih družbenih medijev. Nastavite lahko, kdo lahko vidi vaše objave, katere podatke delite s platformo in kaj javno prikazujete.

Na Facebooku, na primer:
Preverite lahko nastavitve zasebnosti
v "**Nastavitve in varstvo podatkov**".
Prosimo nekoga za podporo,
če je ne najdete.

V ozadju so velika podjetja, ki trgujejo s podatki.
Podatki so informacije o ljudeh,
kot so

- vaš e-poštni naslov
- starost
- hobiji
- kupujete v spletu.

To je malo težko razumeti.
Vendar je pomembno vedeti,
da je dobra ideja, da ne dajete preveč informacij o sebi.

Vedno preberite pravilnik o zasebnosti,
ko se registrirate na platformi.
Drugače se lahko zgodi, da bodo
vaši podatki posredovani naprej.

Na primer:

Registrirate se na nakupovalnem spletnem mestu in iščete nekaj posebnega.

Na primer, iščete novo kapo s cofom.

Dve minuti kasneje,

nenadoma prejmete e-poštno sporočilo.

To e-poštno sporočilo vsebuje posebno ponudbo za vas.

Piše, da so "kape s cofi -20%"

na spletnem mestu, ki ga še nikoli niste obiskali.

Kako vedo, da iščete kapo s cofom?

Vir 8

Odgovor je, da ko ste se prijavi na nakupovalno spletno mesto, ste se strinjali s **pravilnikom o zasebnosti**.

Ta pravilnik o zasebnosti omogoča, da spletno mesto deli vaše podatke.

Tako je spletno mesto vaše podatke delilo z drugim nakupovalnim spletnim mestom.

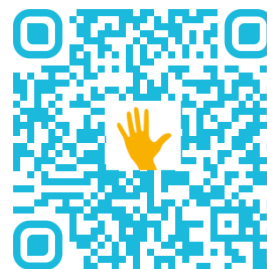
Zato nenadoma dobite ponudbo za kape z drugega spletnega mesta.

Da bi se temu izognili, preverite pravilnik o zasebnosti, preden se pridružite spletnemu mestu. V nasprotnem primeru se lahko zgodi, da ste nenadoma bombardirani z oglaševanjem ali podobno.

Za to QR kodo najdete video

o drugem primeru,

kaj se lahko zgodi, če ne preverite

pravilnik o zasebnosti.

Created by Professionals
from NAR Project

***Nikoli ne dajajte stvari, kot so vaša gesla,
bančne podatke ali druge zelo osebne podatke
drugim ljudem na internetu.***

***Tudi če nekdo reče, da je tvoj prijatelj
in ti želi pomagati.***

***Takšni ljudje so prevaranti!
O tej temi se pogovorite z nekom,
ki mu zaupate v resničnem življenju,
tudi če te vpraša domnevni prijatelj.***

Created by Professionals
from NAR Project

4.3. Oglasi in blokatorji oglasov

Oglasi so na spletu skoraj povsod.

Če na internetu uporabljate nekaj, kar je brezplačno, na primer aplikacija za igre na srečo ali brezplačen e-poštni račun, vas bodo nenehno obkrožali oglasi.

Oglasom na spletu se ne morete popolnoma izogniti. Vendar pa obstajajo tako imenovani blokatorji oglasov, ki delno blokirajo oglaševanje na primer v videoposnetku v YouTubeu ali oglaševanje, ki se pojavi na drugih spletnih mestih.

V računalnik in pametni telefon lahko namestite blokator AdBlocker. V vaši trgovini App Store so aplikacije za blokiranje oglasov za vaš pametni telefon.

računalnik ali prenosni računalnik:

Na primer, uBlock Origin je ki deluje z vsakim spletnim

brezplačen AdBlocker, brskalnikom.

To je logotip uBlock Origin

Prenesete ga lahko tukaj:

[uBlock Origin - Brezplačni, odprtokodni blokator vsebine oglasov.](#)

Prosimo za podporo, če vam je pretežko prenesti in namestiti.

pametni telefon:

Na pametnem telefonu je namestite aplikacijo, kot je

lažje »Brave Web Browser«.

To je logotip aplikacije

Najdete ga na pametnem

telefonu

- v trgovini App Store
- Trgovino Google Play

Tukaj lahko najdete aplikacijo za blokiranje oglasov
skrito za QR kodo:

Za pametne telefone Android:

Za

iPhone:

4.4. Lažne novice

Lažne novice so novice ali informacije, ki niso resnične.
Na spletu lahko dosežete veliko ljudi.
Lahko preprosto nekaj objavite in veliko ljudi to prebere.
Toda le redki preverijo, kaj berejo.
In tako se zgodi, da nekdo na svetu postavi lažno trditev
na koncu pa veliko ljudi misli, da je res.

Na primer:

Leta 2016 je nekdo objavil na družbenih omrežjih, da je Michelle Obama, žena ameriškega predsednika, izbrisala Twitter račun slavne političarke Hillary Clinton. To je napačno, vendar je veliko ljudi verjelo.

Vir 7

Če niste prepričani,
da so informacije, ki jih najdete na spletu, resnične jih
vedno lahko preverite na spletnih preverjevalcih dejstev,
na primer: <https://www.factcheck.org/>

Pomembno je, da ne verjamete vsemu kar
berete na družbenih medijih ali drugih forumih.
Bolje preverite!

4.6. Neželena elektronska pošta

Če imate e-poštni naslov,
ste verjetno prejeli eno ali dve neželeni e-pošti.

E-poštno sporočilo z neželeno pošto je e-poštno sporočilo,
ki vsebuje

- oglase
- lažne novice
- virus.

Virus je program, ki ukrade vaše podatke
in pogosto onemogoči vašo napravo.
Pogosto vas izsiljujejo, da dobite podatke nazaj.

Lažno sporočilo bi bilo na primer pošta.

Na primer:

da vam nekdo želi dati 1 milijon evrov in da bi morali stopiti v stik.
Noben tujec vam ne daje denarja kar tako.
Ti ljudje vas želijo prevarati.
Na takšno e-pošto se ne smete odzvati.

E-poštna sporočila SPAM so lahko videti zelo različno.
Včasih jih sploh ne prepoznaš,
ker izgledajo normalno.

Na primer:

e-pošta iz vaše banke, ki vam sporoča, da se morate ponovno
registrirati in ponovno vnesti svoje bančne podatke na tej povezavi.
To je tudi neželena pošta.
Takšna sporočila morate skrbno preučiti,
kdo jih je poslal in
morate biti zelo previdni!

Zato je pomembno, da takšnih e-poštnih sporočil ne odpirate,
zlasti priponke.
Namesto tega jih takoj izbrišite.
Če niste prepričani, prosite nekoga okoli sebe za pomoč.

5. Nekaj besed na koncu

V tej zbirki orodij ste slišali veliko o spletnih orodjih.

Kje so v pomoč in kje morate biti previdni.

Spletna orodja lahko resnično obogatijo vaš prosti čas.

Ne da bi zapustili dom,

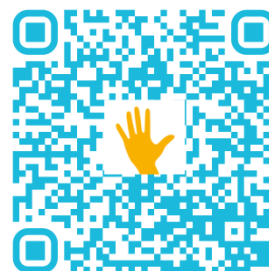
lahko najdete nove dejavnosti za preživljanje prostega časa, druženje ali izmenjujete ideje s prijatelji.

Možnosti so skoraj neomejene.

Za konec smo pripravili majhen kviz, skrit za QR kodo.

V tem kvizu lahko preizkusite znanje, ki ste ga pridobili s tem orodjem.

Vidite lahko, ali ste si vse dobro zapomnili in po potrebi ga ponovno podrobno preberite.

**Zabavajte se z uporabo
spletnega sveta!**

Dodatek

Viri slik:

Vir 1: openclipartvektors, "QR Code Scan!", pixabay, 02.05.2024,
<https://pixabay.com/de/vectors/qr-code-scanner-barcode-156717/>

Vir 2: lastno izdelana fotografija, avtorske pravice, L.Franz;

Vir 3: coffebeanworks. „mobilne naprave“, pixabay, 8.11.2022.,
<https://pixabay.com/de/vectors/mobile-ger%c3%a4te-laptop-webseite-2017980/>

Vir 4: Kampusproduction, "košarkar na invalidskem vozičku"; pexels, 25.11.2022;
<https://www.pexels.com/de-de/foto/mann-spielen-sport-ball-6249666/>

Vir 5: Mohamed_hasan;»Moški v postelji z prenosnikom«; pixabay; 30.11.2022;
<https://pixabay.com/de/vectors/mann-laptop-bett-l%c3%bcgnerisch-6148629/>

Vir 6: HtcHtm; »cyber bullying boy«; pixabay, 16.11.2022;
<https://pixabay.com/de/illustrations/rechner-cyber-mobbing-kerl-junge-5777377/>

Vir 7: NoName_13;"Lažne novice"; 02.05.2024,
<https://pixabay.com/de/illustrations/fake-fake-news-medien-laptop-1903774/>

Vir 8: risba L. Schenkermaier

Viri QR kode:

Vse kode QR so narejene z brezplačno spletno stranjo:
<https://www.qrcode-monkey.com/de/>

Viri Ikon:

Vse ikone so iz Projekta Noun

Created by ARIPATUT DASUKI
from the Noun Project

povečevalno steklo: Ustvaril Aripatut Dasuki

ikona družbenih medijev: Ustvaril feri ulan taufiq

ikona telefona: Ustvaril Creative Stall

ikona elektronske pošte: Ustvaril Nur Hasanah

ikona kontaktnega obrazca: Ustvaril Alex Burte

ikona iger: Ustvaril Chunk Icons

ikona internetne varnosti: Ustvaril iconpacks

ikona pomembno: Ustvaril Bohdan Burmich